

Маърифат дарси

Шоирлар аёлни гулга ўшатишади. Мусаввирлар баҳорни тас-виралаша аёл киёфасида чизадилар. Ою куёш, юлдузлар, дарё, уммонлар, замини-самони-да аёлга менгзайдилар. Барид жон бор. Бари ҳақиқатга якин.

Ватанини «она-Ватан» деймиз. Чунки Она – муқаддас, Онани ар-докламоқ, авайламоқ, химоя этмоқ керак. Демак, она-Ватанга хизмат қилмоқ саодаттир, ибодаттир.

Аёл иззатланыётган, унинг аёллик номи қадраныётган жамиятда инсон деган номнинг ҳам қадри ҳамиши баланд бўлиб келган. Бизнинг жамиятимизда хотин-кизлар аёл, она сифатида мухтарам Ўртошибимиздин юксак эхтироми, давлат ёззуз-ардогига сазоворларни уларнинг жамият ва оиласидаги имкониятларининг кенгайшида, ҳак-хукуларни таъминлаш йўйдиги кафолатларда ўз ифодасини топмоқда. «Инсон ўзини англаган, насл-насабини чукуроқ билгани сари юрагида Ватанга мухаббат тўйгуси илди отиб, улгай боради, – дейдилар мухтарам Ўртошибимиз Ислом Каримов: «Юксак маънавият – енгилмас куч асарида.

Ҳақиқатан ҳам биз бой тарих, юксак маданият, буюк маънавият ворисларимиз, десак муболага бўлмайди.

VII аср охирилари IX аср бошларидаги яшаб ўтган мутафаккир Варроқ Термизий оналиари Тамиллабуга аттар макбара курдирали. Уларнинг шогирдлари, турмуш ўртоги Хурайдо Даврон ва қизлари Рухайдобонулар дунёнинг тўрт томонидан келган кизларга тобобат, диний ва дунёвий имлардан сабоб берадилар. Демак, бизнинг эл аёллари азалдан маърифатларни, зуко ва билимли бўлганлар. Ҳар бир аёлнинг калбидаги бирона қудрати яшайди. Унинг тафаккурида тадбиркорлик, муррабийлик имли, юрагида табиблар куввати, ҳофизалик санъати бор. Ўрни келганда бу сифатларни айтиш, ўзига ўзини нурлантириб кўрсатиш керак, токи аёл фақат оиласида эмас, жамиятда ҳам ўрни баланддигини билсан.

Шарқ аёли – Тўмарис бўлиб Ватан хизматига отланган.

Шарқ аёли – Курбонжон Доддоҳ бўлиб асрлар оша мардикдан сабоб бермоқда.

Шарқ аёли – Бибиконим бўлиб Соҳибқирон Темурга маслаҳат берган аёлнинг нигоҳи баҳор, орази офтоб, қадами кут-барка, ақли давлат, хусни жамоли ҳайрат. Унинг меҳри, мұхаббати, меҳнати туфайли оиласидаги саодат, Ватанини таъминлашади.

Шарқ аёли – ҳаё, вафо тимсоли. Олманинг буюк адаби Гўё тўзининг сирил сатрларида Лайли, Ширин, Зулайло гўзальлик ва саодат тимсоли, дейдилар. У ўзига – Хотам, севгилиси Марзианнага – Зулайло деб, тахаллус танлайди, мазкур ёзилган шеълар немис тилида ҳамон эъзозда, ҳамон ўз қимматини йўқотмаган, Гётенинг гултоҳ шеъларда ибо, ҳаё, вафо тимсоли

Шарқ аёли – дея тараннум этмоқда.

Бугун ўзбек аёли – Сенат азоси, фан арбоби, шоира, санъаткор, мулкдор, фермер, жаҳон чемпиони....

Президентимиз истиклонинг илк кунлардан оналик, болаликин мухофаза

камситилишининг барча шакларига барҳам бериш тўғрисидағи Конвенция ратификация қўлини. Ушбу Конвенция асосида 1998 йилда хотин-кизларимизнинг маънавий, жисмоний мухофазасини мустахкамлаш максадидаги Миллий ҳаракат дастури қўлди.

Оиласаримизда онанинг ҳурмати жойида. Аммо бози оиласарда қайнана-келинлар муносабатида муммоловар учрайди. Мен онаман, ўзимни бокиб, улгайтириб, сенга бердим. Аммо унинг ҳам, сенинг ҳам ихтиёргиң менда, тарзидаги кайфиятлар башланган озорилик тудриди. Бу норозилилардан кўнгилсизликлар чилинг ҳолатлари ҳам йўқ эмас. Болаларни аросатга қолдириб кетиш, ўз жонига касд қилиш каби

аёлининг бугунги эзги интилишарининг натижасини билса бўлади.

Илк бор 1984 йил Испаниядаги ҳалқаро савдо ярмаркасида дунё модельерлари назарига тушган Холидоҳон ва «Осие рамзи» узошимаси азолори – 2007 йилда Чехиянинг Брон шахрида ўтган ҳалқаро ёшлар мода фестивалида, худуди шунингдек, Париж, Москва, Лондон шахрларида ўтган мода кўргизмаларида юксак эътирофа сазовор бўлди. Бу самарали меҳнатларни нюхият ёш дизайнерлар ва моделлерларининг «Подиум-2008» ҳалқаро танловини Ташкентда ўтказилишига пойдевор визасишини ўтди. Бугун дунё мода усталири орасидан

хонасида мингта якин ичи үринлари яраттиди. Қишлоққа саноатни олиб кириш давлат сиёсати даражасидаги вазифага ўз хиссасини кўшаттган Мукаррамон опа раҳбарлигидаги компания бугунга келиб кичик корхоналарга якка тартибда ишлаб чиқарувчиларнинг хом аш ёбазасига айланди.

Кишлоқ аёларини иш билан таъминлаш давлатимизнинг устувор сиёсати.

Ўтган йил давомидаги 20 млн. ўзмдан ортик ҳомийлик ишларини амалга оширган «Файз» холдинг компаниясининг етакчи мутахассислари, маъмурий вазифаларда фаолият кўрсатувчиларининг аксариити аёллардир.

Дунёги нигоҳини қаратган яна бир ўзбек қизи ФИДЕ устаси, Зулфия номидаги Дав-

хон ёзай дёя қилаётган ниятларинг ижобат бўлсин.

ФАРИШТАМ! Сен борсан, қалбларда баҳорий илиқик, нахорий тинниклик бор. Сен борсан, мардлар ҳар куни мўъжиза яратадилар. Сиз ўша-ӯша камтару ширин-сухан, мунису самимийсиз. Сизни ҳамиша сушу ҳандон кўришга одатланиб қолганимиз. Нурли сиймонигизга фақат табасум ярашиди. Сиз турмушнинг тиканни саҳроларидан билан сабри бардорд ила ўйтам ўт олгувчисиз. Дейдиларки: аёл қанча азоб чекса, шунча фариштага айланбай борар экан. СИЗ аллақачон фариштага айланбай бўлгансиз. Айниска, фарзандларни дунёга келтиратгандага, уларни ҳайтнинг чигал сўмокларидан жонингиз ипакларига ўраб, омон-эсон олиб чиқсан лаҳзалирингизда...

САДАГОҲИМ! Улуг файласуфлардан бири, агар Олоҳодан кейингидободат лойик курдат ким десалар ОНА дёя жавоб берардим, деган эди.

ОНАЖОН! Сизнинг олдингизда қарзалимиз кўп. Балки бу қарзларни узиш учун бир умр етмас. Бахтизига ҳамиши омон бўлинг. Тонгда турбут дунёга, ЎЗБЕКИСТОНГА тилаётган оқ ниятларингиз албаттушалажак. «Жаннат оналарнинг оби остида», дерлар. Бугунги эзгу нияти ўзбек ўтлонларининг интилишлари СИЗнинг обёйнинг остида бўстонлар яратишдир. Сиз юрган йўллар гулларга бурканган бўлсин. Сиз кезган боғлар кушларнинг навосига тўлсин. Ўзбек аёли яшайдиган гулларга 2-ўринни эгаллаб, олий лигага ўйнаш ҳукукини кўлга киритди.

МДХ давлатлари ўтрасида ўтказилган ёшлар ўйини иштирокчиси – Испания, Греция, Франция, Ҳиндистон, Россия, Туркия, Италия ва Жанубий Корея, Түркия, Словения давлатлари инвестициялари иштирокидаги барпо этилган. Бу дегани қанча музокара, мумомала-муносабат дегани. Бугун дунё тадбиркорлари саамарасида, тараққиётнинг жадалигига аёлларнинг ҳам ўз ўрни, овози, нуфузи бор. Ўз соҳасидаги ютуқлари тифайли дунёга чиқаётган «Осие рамзи» мадельерлар ўзашаси бошқарувчи раиси Холидо Комилованинг фаолиятидан ўзбек

ноҳушилар илдизи башлан оиласа аёл ҳак-хукуларининг камситилишига бориб боғланади. Юқоридаги Конвенцияга қўшилишимиз ана шундай ҳолатларнинг олдини олувчи чора-тадбирларни қонуни килиб кўйди. Аёл қадро-кимматни ҳойига кўйиш, ўнинг инсонлини шавнини, эркини ҳурмат килиш фақат ахлоқий мөъжарлар хисобланади. Бу энди ҳар бир фуқаре учун аёл олидаси мусаллик тўғисини беради.

Мустақиллик юртимиз аёллари таддирда улкан ўзгаришлар ясади. Истиколи берган имкониятдан оқилонға фойдаланаётган аёллар ўтди. Ҳар бир жойда туролмаётган экан. Суриштирсан, уларнинг қонунга ҳукуматларидан бора парвариши учун бериладиган турук таътили йўқ экан. Шунда қонун ҳужжатларимизда бола парвариши учун белгиланган иккى йил таътиф, кўзимизга тўтибдек туюди.

Ўзбекистон мустақиллик йилларида 200 га яқин ҳалқаро Конвенция, Битим, Шартномаларга қўшилди. Буларнинг ичидаги дарёлар 17 тасида аёл, она қадрани баланд кўтариши, уни маънавият, жисмоний мухофаза килиш, ижтимоий ҳётда фаол иштирок этишини таъминлаш каби мусалаларга алоҳидаги бориб беради.

Мустақиллик юртимиз аёллари таддирда улкан ўзгаришлар ясади. Истиколи берган имкониятдан оқилонға фойдаланаётган аёллар ўтди. Ҳар бир жойда туролмаётган экан. Суриштирсан, уларнинг қонунга ҳукуматларидан бора парвариши учун бериладиган турук таътили йўқ экан. Фаргона вилоятининг Риштон туманида мебель матоларини ишлаб чиқариш мўлжалланган «Файз Акротекс» қўшма кор-

ноҳушилар илдизи башлан оиласа аёл ҳак-хукуларининг камситилишига бориб боғланади. Юқоридаги Конвенцияга қўшилишимиз ана шундай ҳолатларнинг олдини олувчи чора-тадбирларни қонуни килиб кўйди. Аёл қадро-кимматни ҳойига кўйиш, ўнинг инсонлини шавнини, эркини ҳурмат килиш фақат ахлоқий мөъжарлар хисобланади. Бу энди ҳар бир фуқаре учун аёл олидаси мусаллик тўғисини беради.

Мустақиллик юртимиз аёлларни таддирда қадрингиз ошириб, АЁЛ, ОНА сифатида дурмат-эътиборнинг ҳойига кўйиги кандок яхши. «Эринг сўйди, элинг сўйди», дарёнига гул борар. Орияти бўйидан баланд ўзбек маддларни таддиркорлари Айниска, бегона мамлакатга бир сўм пулни ўз-ўзидан кўймайди. Бунинг учун уларни камиди пули иккى хисса бўлиб ўзига қайтишига ишонтириши керак.

Хоҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади.

Мустақиллик юртимиз аёлларни таддирда қадрингиз ошириб, АЁЛ, ОНА сифатида дурмат-эътиборнинг ҳойига кўйиги кандок яхши. «Эринг сўйди, элинг сўйди», дарёнига гул борар. Орияти бўйидан баланд ўзбек маддларни таддиркорлари Айниска, бегона мамлакатга бир сўм пулни ўз-ўзидан кўймайди. Бунинг учун уларни камиди пули иккى хисса бўлиб ўзига қайтишига ишонтириши керак.

Хоҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади.

Мустақиллик юртимиз аёлларни таддирда қадрингиз ошириб, АЁЛ, ОНА сифатида дурмат-эътиборнинг ҳойига кўйиги кандок яхши. «Эринг сўйди, элинг сўйди», дарёнига гул борар. Орияти бўйидан баланд ўзбек маддларни таддиркорлари Айниска, бегона мамлакатга бир сўм пулни ўз-ўзидан кўймайди. Бунинг учун уларни камиди пули иккى хисса бўлиб ўзига қайтишига ишонтириши керак.

Хоҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади.

Мустақиллик юртимиз аёлларни таддирда қадрингиз ошириб, АЁЛ, ОНА сифатида дурмат-эътиборнинг ҳойига кўйиги кандок яхши. «Эринг сўйди, элинг сўйди», дарёнига гул борар. Орияти бўйидан баланд ўзбек маддларни таддиркорлари Айниска, бегона мамлакатга бир сўм пулни ўз-ўзидан кўймайди. Бунинг учун уларни камиди пули иккى хисса бўлиб ўзига қайтишига ишонтириши керак.

Хоҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади.

Мустақиллик юртимиз аёлларни таддирда қадрингиз ошириб, АЁЛ, ОНА сифатида дурмат-эътиборнинг ҳойига кўйиги кандок яхши. «Эринг сўйди, элинг сўйди», дарёнига гул борар. Орияти бўйидан баланд ўзбек маддларни таддиркорлари Айниска, бегона мамлакатга бир сўм пулни ўз-ўзидан кўймайди. Бунинг учун уларни камиди пули иккى хисса бўлиб ўзига қайтишига ишонтириши керак.

Хоҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади. Ҳаҳон операсида санхнада ўзбек фарзандларининг овозларини тановлади.

Мустақиллик юртимиз аёлларни таддирда қадрингиз ошириб, АЁЛ, ОНА сифатида дурмат-эътиборнинг ҳойига кўйиги кандок яхши. «Эринг сўйди, элинг сўйди», дарёнига гул борар. Орияти бўйидан баланд ўзбек маддларни таддиркорлари Айниска, бегона мамлакатга бир сўм пулни ўз-ўзидан кўймайди. Б

«Элу юрт посбонлари – тинчлигимиз қалқонлари» танловига

Фунча қишлоғида ҳар күнгидек яна чирок ўчди. Бу пайтда Сайдали ҳайхотдек хөвлида ёғиз эди. Айвонда – полининг баланд қилиб қурилган қисмида ўнг томонга ёнбошлаган кўйи қаттиқ уйуга кетганди. Тахминан соат 24дан 30 дақиқа ўтганди ховлида энгина қора кўйламир тусли шалвар кийган шарпа пайдо бўлди. Афтидан ухлаб ётган одамнинг кимлигига аниқ ишонч хосил қилиш максадида бир муддат тикилиб турди. Кейин эса унинг оёқ томонига ўтиб, кўлидаги таёк билан юз қисми аралаш кулочкашлаб урди. Жабрланувчи салгина бошини кўтарганида бояги зарба яна такорланди...

– Воеа жойига этиб борганимизда 1985 йилда туғилган Сайдали Мамадиев айвон полининг четида ярим кўндалан холатда қонга белан бўлди – деди Фуркат тумани ИИБ ЖК ўУККК катта тезкор вакили, майор М. Омонов. – Бошидан оғир жарҳот олганни кўриб, дастлаб уни ўлган, деб гумон қилидик. Йўк, янглишган эканнис, текшириб кўрсан, билинап-билинмас нафас олаётган экан.

Шундай қилиб, улар ишни жабланувчины «Тез ёрдам» машинаси чакириб, шифононага жўнатишдан бошладилар. Ярим кечаси содир этилган жиноятдан биринчи бўлиб хабар топган кўшини аёлнинг исми Фаридондан эди.

– Деворнинг нариги томони меңнинг ўйим, – деди у ҳамон ҳажонини босломиз. – Ҳар куни бузукларимни ўтлатиш учун уларнинг томоркасига боғлаб кўядим. Бугун эрталаб ҳам соат 5 ларда жонинорларни етаклаб кирсан, Сайдали шу алфозда ётган экан. Эс-хушим кириди.

Бу кўргазманинг жиноятни фош этиш борасида ҳеч қандай аҳамияти йўқлигини англган изкуварлар воеа жойини синчилаб кўздан кечиришда давом этдилар.

– Менимча жабрланувчи жиноятчи фаол жисмонин қаршилик кўрсатган бўлиши керак, – деди улардан бири айвон полининг четига ўрнатилган жимхимадор ёғоч тўсикнинг синиб кетганинг ишора қилиб.

Майор М. Омонов эса ба фарази қатъянин инкор этиди:

– Менимча, жинояти ухлаб ётган «ўља-кояғ» кетма-кет зарба бергану кейин бирор кўрсатни учун дарров қочиб қолган. Жабрланувчи эса қон талвасасида ўзини уёдан, бу ёқка урганда айвон деворларига кён сачраган, ёғоч тўсиклар ҳам ўшандаги синиб кетган, деб ўйлайман.

Ўзаро тортишувга туман ИИБ бошлигини биринчи ўринбосари, капитан Димитров Мадаюлов нутка кўйди.

– Жабрланувчи жиноятчига қаршилик кўрсатганини ўйқами, ҳозирча бу муҳим эмас, – деди у кескин оҳангидага. – Яхшии жиноятини ким, деган савол устида тортишсак тўрирок бўлпайди!

Шундан кейин жабрланувчининг

бери бўлиб. – Ахир тұғмайдиган хотин билан умрингизни ўтказишнинг Яратганга ҳам хуш келмаса керак!

Шундай қилиб, ҳайхотдек хөвлида Сайдалининг бир ўзи қолди. Отанаси ва иккни нафар укаси далада – фермер хўжалиги вагончасида ётишди. Унга ҳам ёнимизга кел, дейишганди, у кўнмади.

Тахминан майайнинг охирларида Сайдали хижрондан тоқати ток

турмуш тарзини чукурроп ўрганишга қарор қилиши. Кўни-кўншиларнинг айтишича, Сайдали Мамадиев 2006 йил 8 августан куни шу гуманинг Чекчувалдок қишлоғида истиқомат киливчи Диляраб Темирова билан ҳаёт риштасини боғлаган, орадан бир неча йил ўтгач, нима сабабдан оиласа дарз кетганди. Айниска, қишлоқ жойларида «уч талок» деган сўзни жуда қаттиқ ранж билан кабул қилишади. Таассуслар бўлсинки, Сайдалининг билиб-бильмай оғиздан кишиб кетган ножози камал туфайли Диляраб билан ўрталарида тубсиз жарлик пайдо бўлган эса-да, ҳамон бир-бўйлардан кўнгил ўзомасиди. Улар гоҳ ошкора, гоҳ гинона учирашиб туғранларига гувоҳ бўлганлар ҳам бор. Бу жиҳат содир этилган жиноят келининг яқин қариндошлари томонидан алам устида амалга оширилган бўлиши мумкин, деган тахминнинг туғилишига турткни буди.

Дилрабо Темирова гувоҳ тарқи-сисида теров ишларига жалб этиди.

– Сайдали акам ишлаб келиши учун Россияя кетганида ўғилчам Омадбек хасталанинг қолди, – деб кўргазма берди у кутилмагандек во-кеанинг бу қадар даҳшатли тус олганидан каловланди. – Текширирасак, менинг ва боламнинг конида ўзумлини касаллиларни вируси бор экан. Шифононада жарроҳли ўйли билан мени даволашди. Аммо боламга кўрсатилган тибий муолажалар кўлиниди. У бер ёшу этии ойлик бўлганда хайдан кўз юмди. Бир хафта ўтгач, эрим қайтиб келди...

Ана шундай дилгр кунларнинг бирда уларнинг Дилярабонинг ота-онаси бир йўла юк машинаси билан келишиди. Улар қанчалар аччик бўлмасин. Диляраб энди ҳеч қанон фарзанд кўрмаласлиги боис ути кўч-кўрон билан бутунлай олиб кетиштига аҳд қилишган эди. Сайдали эса фарзандидан айринган етмагандек, кўз очиб-кўрган жуғти ҳалолини ҳам беришини ўзини навбатдаги мусибат деб билди. Аммо унинг ҳар қандай тошиоракни ўмшатиб, ҳатто сўқир кўздан ҳам ёш чиқаргудек илтихолари инобатда олинмади.

– Биз ҳам бундай бўлишини мут-лақо истамагандик, ўлим, аммо на-чора! – деди қайнатоси ийғламоқдан

зийёфатга бориб, ўша ерлик болалар билан жанжаллашиб қолишиган. Бу сафар ҳам низо ўзаро муштлашишга бориб етган. Ва охир-оқибат икквиши кочиб қолишига мажбур бўлишиган. Бу баҳонанг даҳшаки жанг ростмана муштлашувга айланди. Бу жанжалга кеос олган, кейин пахтаободликлар кўпчилини бўлиб ўнинг ортидан тав-киб килиб келган бўлишларни мумкин, деган фарзан оғза сурилди. Ва тахминни синчилаб ўрганиши ўша ҳудудга биринчиларига профилактика ин-спектori зиммасига юклатилиди.

У вакти бой бермай Пахтаобод

қишлоғидаги зийёфатда тўплланган ва

муштлашувга гувоҳ бўлганлар билан

бирма-бир сухбатлашиди. Охир-

зийёфатга бориб, ўша ерлик болалар билан жанжаллашиб қолишиган. Бу сафар ҳам низо ўзаро муштлашишга бориб етган. Ва охир-оқибат икквиши кочиб қолишига мажбур бўлишиган. Бу баҳонанг даҳшаки жанг ростмана муштлашувга айланди. Бу жанжалга кеос олган, кейин пахтаободликлар кўпчилини бўлиб ўнинг ортидан тав-киб килиб келган бўлишларни мумкин, деган фарзан оғза сурилди. Ва тахминни синчилаб ўрганиши ўша ҳудудга биринчиларига профилактика ин-спектori зиммасига юклатилиди.

– Менимча, Мустафонинг кўргаз-

масидаги бир жиҳатта етариҷа эъти-

бор бермаямиз, – деди у ва фик-

рини асослашга киришиди. – Единизда бўлса, у Сойиб икквиши Пахтаобод-

дан қайдатида Сайдали ва Бар-

камолнинг автобус бекатида хомуш

ўтиргани, икквишининг ҳам ковоғи

солиғи эканнинг айтганди. Сайдали

улаурининг калтак еганини ўшигача,

«Яхи бўлиби, энди кўчага ўйла-

бича», – деди кулиб. У: «Майли,

Сайдалига тегаверинг, бир йилдан

кенин сиз билан бўшқашга гаплаш-

ман», – деб ўйланинг нариги томо-

нига ўтиб кетди.

Нихоян, ҳақиқатни тўсиб турган

туман хўйи тарқалгандек тулоди.

Излаб бориша, ўйнадигилар Бар-

камолнинг бир неча соат олдин ишл-

ади келиши учун Наманган вилоятига ўйланишиди.

– Оббо, энди ўнинг ортидан кўшни

вилоятга хизмат сафарига бориши-

мизга тўғри шекили, – деди – капитан Мадаюлов диккати ошиб.

Ха, майли, бошга тушганни кўз кўрап, дейишидаки!

Йўк, иш у даражага бориб етмади, қайтага бир ўтига хамирдан кил суғургандек осон кўчди. Чунки унинг уяли телефонига кўнгироқ қилишганда Баркамол Кўкон автошоҳбекатида экан.

– Майли, сиз айтгана бўла қолсин, ҳозир ортимга қайтаман, – деди у хоргин алғозда ва орадан бир соатларга ўтгач, ичишларидаги сири келиб келиши.

Майльмум бўлишича, Баркамол Мамасолиев қишлоқда ўзининг кутиянишони, уча-муннага оғиз бермайдиганларни хилидидек экан.

Онда бир кўнгироқ қилинганда ўзининг кутиянишони, уча-муннага оғиз бермайдиганларни хилидидек экан.

Сайдали «Хозир танобингни тортиб кўядиму ишинг мелиса-да экан», – деса, Баркамол ҳам ўз ўрнида: «Сен мен учун битта мушукчалик ҳам эмассан, хоҳласам эзиз ташашм мумкин!» – деб жа-вийларига тарқалишган.

Сайдали ўрнига чўзилди-ю, орадан кўтумчидан бир неча соат авал у кўчада марҳум билан бирга ўтирган. Шахноза билан боғлиг муммони обдан мухоммад қилиши ҳоғида ҳар иковиҳам бўлар бир-бира таҳдид сиздигида.

Тергов-тезкор гурухи аъзолари бу билан чекланишади. Бу борада янада кўпроқ маълумотга эга бўлиш учун Учкўрик туманида яшови ва Кўкон шахрида новвойлик билан шуғулланишади. Кетаётб, зовур четири ётган ўтилди. Кетаётб, деб оғиздан ошикни деб топрикни ўтилди. Негаки, бу аёл бер пайтингни ўзида ҳам марҳум Сайдали билан, ҳам Баркамол билан ўзининг кутиянишони ташлашади.

– Максадим Сайдалини ўлдириш эмасди, – деб кўргазмасига хотима ясади гумондор. – Шунинг учун уни таёб билан иккиси марта урдим, холос.

Кейин ўтилдиришни ташлашади. – Шундаки кейин жиноятни ўзаро ташлашади. – Мен Сайдали акам билан ўзининг жинояни Мунира орқали танишганин, – деди Шахноза кўзларини ердан узмай. – Иккивомизнинг ҳам боши-миз очиклиги учун ўзаро турмуш куршиш ниятида эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, Мунирангга...» – деб сўяди. Кейин эса газаб билан ўтишадиганда эдик. Бир куни автошоҳбекатида кимдир сочидам тортди. Қарасам – Баркамол! – «Ўзингизга бирорта шерик тобиғ, мен билан Фурӯсмаройга бориб ишламишиз? – деб сўради. Мен унга Муниранги айтсан, «Хе, М

Қинғир иш – келтирадар ташвиш

«ТИКО» ШАЙДОЛАРИ

**Қизилтепалик Б. Ҳисомиддин қаршисида турган ўттиз ёшлардаги, сертакаллуф қоракуз йигит бошига
кўп ташвишлар келтиришини билганида унинг ногорасига ўйнамасди.**

О. Фурқат исмли ёқимтой йигит ҳам асли қизилтепалик бўлиб, ёшлигига қарамай фирибагларни пихини ёрганларден эди. У Навоий шахриадаги автомобиль бозорини кезар экан, ўз тузоғига осонгина илинтириса бўлдиган бирор содда инсонни қидарди. Неча йилдан ўён ризқини шу бозордан машина олиб-сотиши, омади-келса, транспорт олди-сотиди билан боғлик бирорта мауммони ҳал килиш орқали териб юрар, омад дегани эса унга ҳар куни ҳам кулиб бўлавермасди. Айлан-айлан кўнглидаги одамни уратди. У тумандоши бўлиб чиқди ва сұхбатлари тезда қовушиб. Бу киши Б.Ҳисомиддин бўлиб, бир неча йил хайдаб юрган «Жигули» автомашинасини сотиб, «Тико» машинаси ҳарид килиш ниятида бозорга келган эди.

– Агар шу улонгизни устига яна беш миллион сўм қўшиб берсангиз сизга кулинг ўргилсан «Тико» толиб берардим, – деди у бош бармоғини юкорига қадаганча. – Рози бўлаверинг, ака! Ҳужжатларни расмийлаштираман, деб ташвиш чекиб юрмайсиз, ҳамини ўзим кўйиллатман.

Машинасини ўзи истаган нарҳда сотолмай хўноби ошаётган Ҳисомиддинга бу гаплар осмондан ёқкан чалпакдай кутилмаган ва ёқими тулоиди. Чунки бир неча марта машинасини бозорга олиб, ўрнига дархол замонавий автомобилли бўлиш масаласи пишиг турнибди. Улар шу куннинг ўзиди Ҳисомиддиннинг ўйида учрашиб, олди-сотиб юргизишига келтирилди.

Фурқат машинани расмийлаштиришада ҳаридорни аралаштирай, бу иши ўз зиммасига олди.

Фурқатнинг бу хатти-ҳаракатларидан найран ҳидди анъиб турарди. Чунки у бир муддат олдин қўшини давлатларнинг бирордан арzon-гаворга «Тико» русумли автомашина сотиб олиб, божхона ва солик тўловларидан кутулиш маҳсадидаги айланма ўйлар орқали Навоий вилояти ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Таби-

ди ишларни бошлашга келишиб олишиб. Фурқат ёлғон гапирмаган экан. Оқшом чоғи эшиқдан кириб келганида Ҳисомиддиннинг боши осмонга етиб, кишлос ҳалкига хос дастурхон ёзди. Чойдан сўнг асоси масалага кўйдилар.

– Сиз менга «Жигули»нинг барча ҳужжатларни, паспортизига уч милион сўм берасиз, – деди Фурқат. – Мен эса сизга ташвишида турган кулранг «Тико»ни колдириб кетаман.

Машинаси учун тўрут милион сўм сўраган Ҳисомиддин пулнинг кулган қисмиси барча ҳужжатларни расмийлаштирилганда сўнг берирш шарти билан дастлаб бир милион сўм бершини билдириди. Бунга кўймасдан иложи қолмаган Фурқат гапни ўтириб ўтирий пулни ва «Жигули»ни олиб, «Тико»ни колдиригана чайга жўнади.

Фурқат машинани расмийлаштиришада ҳаридорни аралаштирай, бу иши ўз зиммасига олди.

Фурқатнинг бу хатти-ҳаракатларидан найран ҳидди анъиб турарди. Чунки у бир муддат олдин қўшини давлатларнинг бирордан арzon-гаворга «Тико» русумли автомашина сотиб олиб, божхона ва солик тўловларидан кутулиш маҳсадидаги айланма ўйлар орқали Навоий вилояти ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Таби-

иики, энди ундан ўзи фойдалана олмас, шунинг учун бирор кишига пуллаб, яхшигина даромад олишини режа-

иши бошқа бир кишининг 1976 йилда ишлаб чиқарилган «Москвич» русумли енгил машинаси Ҳисомиддинномига расмийлаштириш бўлиб, бу ишни амалга оширгач, ўша ҳужжатлар асосида «Тико»га тегиши ҳужжатларни Ҳисомиддинномига олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Ички ишлар ходимлари томонидан кўлга олинган Фурқатга нисбатан олиб борилган

тергов-суриштирувлар чоғида бу ишлар ўшган жиноят туда томонидан амалга оширилганни аниқланди. Тез орада улар ўтириб кетин кўлга олиниб, қилмишлари учун жавоб берга бошладилар.

Машина ҳужжатларини кўздан кечираётган давлат нотариал идораси бошлигининг ажабланши, унинг ота ва ўғилга ғалати ҳужжатларни юришади. Оила азольарининг, айниқса, «Тико» миниги кўпдан бери иштиёқманд үлгинган кувончини айтмайсизни.

– Ўтлим, машина бошқарини ис-

тасанг нотариус орқали сенга ишонч-

нома ўзиб бераман. Хўл дессан, ҳозиро, бориб шу ишни амалга оширадик.

Машина ҳужжатларини кўздан кечираётган давлат нотариал идораси бошлигининг ажабланши, унинг ота ва ўғилга ғалати ҳужжатларни юришади. Оила азольарининг, айниқса, «Тико» миниги кўпдан бери иштиёқманд үлгинган кувончини айтмайсизни.

– Ука, нега бундай қарайпиз, нима, ҳуж-

жатларда бирор ишлар борми? – сўради то-

кати то була бошлаган Ҳисомиддин.

– Машинангиз анчадан бўён вилоят ИИБ

тергов бошқармаси томонидан қидирилмоқда. Аниқроғи, сизнинг номингизга расмийлаштирилган ўшбу давлат ракамида ва мазкур транспорт воситасини қайд этиш гувоҳномасининг қалбаклиларни ҳолати бўйича жиноят иши қўзатилилган.

Бу сўзларни эшитиб хушлари бошлиридан учган ота ва ўғил уйга музлам бўлиб кайтиши. Энди уларнинг олдида яна бир оғир юмуш – Фирибагни толиб, орани очиқ килиш муммоси тогдай кўндаланг бўлиб қолди. Бу – айтишига осон. ёши анча жойга бориб көлган Ҳисомиддин ашила шуҳада ўйлар экан, алами «уф» торти.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни лақиллатганидек уни ҳам чуб туширганди. «Тико»нинг гувоҳномасини қалбаклаштиришада Ҳисомиддиндан сотиб олган «Жигули» автомашинасининг ҳужжатларидан фойдаланганди.

Оддиги келиб, ҳам машина, ҳам тўрут милион сўм пулга ёришган Фурқат киска вакт орасида иккинчи жиноята кўл уриб ултурган экан. Уна қўшини давлатлардан биримга бориб «Тико» машинаси сотиб олиб, айланма ўйлар орқали вилоят ҳудудига олиб киришга муваффақ бўлганди. Бу машинага ҳам Қизилтепадан ҳаридор толиб, Ҳисомиддинни л

